

SOLARPUNK

een mooiere toekomst in het verschiet

Priscilla Haring-Kuipers (Nederland)

Er bestaat een sociaal rechtvaardige en gelukkige groene toekomst die technologie omarmt. Een fantasie waar je zonder schuldgevoelens met alle macht naar kunt streven.

Soms lijkt alles grijs en somber, vooral bij het ontwerp en de productie van hardware. Veel van de fantastische oplossingen die we ontwikkelen, zijn gemaakt van onethische materialen en worden gebruikt om een systeem in stand te houden dat geen betekenis heeft en ons leven zelf bedreigt. Het lijkt alsof we er niets aan kunnen doen om dit te veranderen. In deze moeilijke tijden is het belangrijk om ons de toekomst voor te stellen die we eigenlijk willen hebben. We kunnen echt een geïnspireerde toekomst gebruiken waarin je soldeerbout een instrument voor het goede kan zijn.

Pluche punk

Solarpunk [1] is een science-fiction genre dat zich niet afspeelt in de nasleep van een apocalyps. In plaats daarvan geeft het vorm aan hoe we zouden kunnen leven nadat we de huidige eco-sociale crisis hebben opgelost, nadat we een gelijkwaardige samenleving hebben opgebouwd waarin we allemaal kunnen gedijen, nadat we hebben geleerd comfortabel in harmonie met de natuur te leven, en nadat we hernieuwbare energie overal zo hebben verspreid dat ze alomtegenwoordig is. Het is een glorieuze fictie die soms in een verleidelijk nabije toekomst ligt. Vol zonnepanelen en hoogst biologisch. Een technologisch haalbare utopie. Op dit moment is Solarpunk nog maar een klein sci-fi subgenre, maar de belangstelling en de inhoud nemen toe.

In deze denkbeeldige toekomst wordt technologie niet geschuwd, maar overheerst ook niet. Technologie ondersteunt een zinvol leven als onderdeel van een biologisch-dynamische ecologie. Zowel high-

als low-tech oplossingen worden toegepast waar zij een egalitair en duurzaam leven mogelijk maken.

P. Haring-Kuipers maakte deze figuur met OpenAI DALL-E 2.

Zoals alle punk, gaat solarpunk in tegen de huidige heersende filosofie en vereist het een volledige systeemverandering. Het laat zorg de leidraad zijn in plaats van hebzucht. Solarpunk ziet de mens als deel van de natuurlijke ecologie, en niet los ervan zoals onze huidige geïndustrialiseerde maatschappij doet. Er ligt een grote nadruk op het eigenhandig doen volgens biologisch-dynamische permacultuur en regeneratieve principes, om je omgeving te verzorgen en je eigen voedsel te verbouwen. Zorg voor elkaar, zorg voor jezelf en zorg voor de omgeving zijn allemaal met elkaar verweven. Solarpunk heeft technologie in haar hart als een manier om dit gelijkwaardige, zorg-gedreven, niet-vervuilende zinvolle leven te ondersteunen. Het richt zich op hyperlokale, kleine, zelfbesturende netwerken terwijl we ook het beste maken van verbonden wereldburgers. Zonder de kapitalistische drang naar het grootste economische voordeel, maar met de eco-socialistische spreiding van middelen en voordeel voor iedereen. Het leven zou misschien een iets langzamer tempo hebben, maar er zou onderweg veel meer te genieten zijn.

Zonnige toekomst

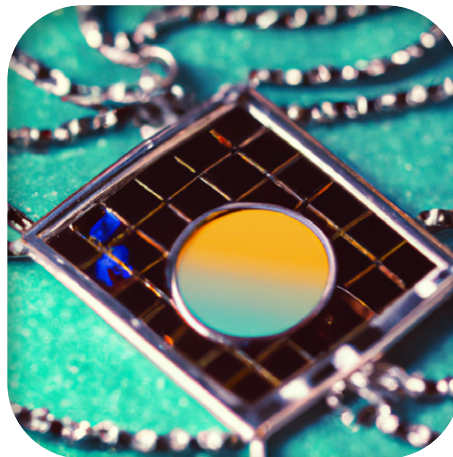
Misschien heb je al een voorproefje gehad van een solarpunk-maatschappij in *Star Trek* of heb je de solarpunk-esthetiek gezien in *Wakanda* of in Ghibli's *Nausicaä of the Valley of the Wind*. De snelste duik in hoe een solarpunk-toekomst eruit zou kunnen zien is Chobani's 30-seconden commercial "Eat today, feed tomorrow." De esthetiek van solarpunk doet denken aan de decoratieve tendensen en het wervelende karakter van de art nouveau. Net als deze kunststroming uit de jaren 1900 past zij kunst en vakmanschap overal in de omgeving toe om te 'verheffen en te inspireren'. Kunst is voor de massa en vakmanschap is voor iedereen. Geleid door natuurlijke vormen en zelfs bio-mimicry, vaak gebruikmakend van dynamische lijnen om een gevoel van beweging te geven en elke ruimte en elk voorwerp te gebruiken als een kans om schoonheid uit te drukken. Overall groeien bomen en planten. Fruitbomen omzomen de rivieren en zonnepanelen of diverse windvangers vullen de architectuur in. Heldere natuurlijke kleuren met veel blauw en groen en veel licht. Het ziet eruit als een gelukkige wereldk.

Er zijn nu al veel dingen die we als solarpunk kunnen beschouwen (althans voor een deel). Festo's verbazingwekkende biomimicry-robotica, maar ook elektrische voertuigen die je oplaadt met je eigen zonnepanelen. Een volledig zelfvoorzienende zeilboot met zonnepanelen en een elektrische motor is ook behoorlijk solarpunk, net als de earthship-huizen op passieve zonne-energie in New Mexico. Soms kan het wel wat esthetische verfraaiing gebruiken en misschien een lichtgevende algentank hier of een microbrouwerij daar om het heden echt de toekomst in te duwen, maar we zijn er dichtbij. Heel dichtbij.

Aan de slag

Solarpunks hyperlokale en DHZ-instelling zou leiden tot groeiende coöperaties en allerhande gedeelde maker-spaces. In de gereedschapskist van de solarpunk zou je een gemeenschappelijke zaadbank en een gids voor hakselen kunnen vinden, maar ook een bioplastische 3D-printer en een soldeerbout. Welke technologische ondersteuning zou een mini-grid van vijf huizen nodig hebben die duurzame energiebronnen delen? Of hoe zou je eenvoudige bodemsensoren kunnen bouwen? Hoe zou je hydroponica in de buurt kunnen verbeteren? Wat zou je kunnen bouwen als hernieuwbare energie alomtegenwoordig is en fossiele brandstoffen op zijn? Zonder grote dominante hardwarebedrijven die hun ontwerpen om economische redenen op slot doen, zou alle elektronica meer open zijn om mee te spelen. Stel je voor dat de

meeste mensen hardware kunnen en zullen aanpassen aan hun specifieke behoeften. Wat zou jij maken, en kun je daar nu al mee beginnen? Besteed wat tijd aan deze toekomstfantasie en bedenk hoe je dit zou kunnen ondersteunen.

P. Haring-Kuipers maakte deze figuur met OpenAI DALL-E 2.

Hoe worden wij geïnspireerd door solarpunk? Voor ons volgende grote synthesizerproject hebben we een kleine fabrieksvloer nodig. Waarschijnlijk over een jaar of twee. We zijn van plan dit te 'solarpunken' door te proberen het volledig op hernieuwbare energie te laten draaien, onethische materialen te vermijden, een eerlijke en ondersteunende werkomgeving te bieden en ons eigen voedsel te verbouwen. Misschien lukt het ons niet om dit voor 100% te doen, maar we zullen het proberen. We willen onze kleine fabriek behandelen als een kleine gemeenschap en zijn van plan om onze ruimte en middelen te delen met andere synth-makers. We willen de tijd nemen om de schoonheid in al onze objecten en ruimtes te doen uitkomen. Met natuurlijke vormen, dynamische lijnen en heldere kleuren. ◀

220396-03

WEBLINKS

- [1] Solarpunk, Wikipedia: <https://nl.wikipedia.org/wiki/Solarpunk>
- [2] AI-systeem dat figuren kan creëren uit een beschrijving in natuurlijke taal: <https://openai.com/dall-e-2/>

World Ethical Electronics Forum 2022

In november 2021 lanceerde Elektor het World Ethical Electronics Forum (WEEF) in München, Duitsland. Het evenement inspireerde innovators in elektronica wereldwijd met een open discussie over ethiek en duurzame ontwikkelingsdoelen (SDG's). Naast Elektor-engineers en -redacteurs bestond de lijst van sprekers en panelleden onder anderen uit dr. Stefan Heine-

mann (hoogleraar bedrijfsethiek aan de FOM Hogeschool), dr. Paula Palade (PhD, Jaguar Land Rover), Margot Coijmans (directeur, Philips Foundation) en diverse andere thought leaders, waaronder Priscilla Haring-Kuipers. Bezoek de WEEF-webpagina (<https://worldethicalelectronicsforum.com>) om op de hoogte te blijven en om betrokken te raken.

